

UNIVERSITETET I OSLO

SOS2001-Moderne sosiologisk teori

6. forelesning: hva forstår vi med teori? Forklaringsbasert teori

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

UNIVERSITETET I OSLO

Oversikt over forelesningen

- 1) Generell teori
- 2) Forklaringsbasert teori
- 3) Sosiale mekanismer
- 4) Badekarmodellen

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

UNIVERSITETET I OSLO

1) Generell teori

- Ikke forklaringsbasert
- Fire hovedformer:
 - 1) Generell begrepsavklaring
 - 2) Epistemologi
 - 3) Metodologi
 - 4) Samtidsdiagnoser

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

UNIVERSITETET I OSLO

2) Forklaringsbasert teori

- Tykke beskrivelser
- Sosiale lover
- Statistiske forklaringer
- Sosiale mekanismer

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

UNIVERSITETET I OSLO

2) Tykke beskrivelser

- Aktører og handlinger
- Institusjonell og kulturell kontekst
- Kjedes sammen i "fortelling"
- Bygges opp nedena: "grounded theory"

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

UNIVERSITETET I OSLO

2) Sosiale lover

- Lovmessig sammenheng mellom to fenomener: konstant konjunksjon
- Temporal asymmetri
- Nærhet i tid og rom

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

UNIVERSITETET I OSLO

2) Statistiske forklaringer

- Dekomponere observerte statistiske sammenhenger
- "Forklare" variasjon i avhengig variabel

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

UNIVERSITETET I OSLO

3) Sosiale mekanismer

- Kausale prosesser: "konstellasjoner av entiteter og deres aktiviteter som på regelmessige måter frembringer bestemte resultater"
- Svare på hvorfor noe skjedde
- Hyppig forekommende
- Triggere under ukjente betingelser
- Ofte uforutsigbare konsekvenser
- Åpne sorte bokser: reduksjonisme
- Metodologisk individualisme: individer ("entiteter") og deres handlinger ("aktiviteter") frembringer sosiale fenomener

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

UNIVERSITETET I OSLO

4) Badekarmodellen

- Type 1-mekanismer: makro til mikro
- Type 2-mekanismer: mikro til mikro
- Type 3-mekanismer: mikro til makro
- "Ulovlig": makro til makro

Gunnar C. Aakvaag, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

Spørsmål til forelesningen

- 1) Hva er forskjellen på forklaringsbasert og generell sosiologisk teori? Finn eksempler på pensum på begge formene for teori.
- 2) Hva er en sosial mekanisme? Hvordan skiller sosiale mekanismer seg fra andre former for forklaringsbasert teori? Ta for deg minst tre sosiale fenomener og pek på sosiale mekanismer som kan være årsaken til disse.
- 3) Redegjør for hovedtrekkene i Colemans badekarmodell. Finn minst tre eksempler på sosiale makto-sammenhenger og dekomponer dem vha

Gunnar Coleman's modell: Innsgesografi
